

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četr leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnemu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisce enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

O slovenskih šolah na Štajerskem.

(V dež. zboru v Gradcu govoril poslanec dr. Sernek.)
(Konec.)

V popolnoma slovenskih kmetskih občinah morajo biti sole povsem drugačne, kakor v mestih in trgih, kjer bivajo Nemci in Slovenci. Ustanavljeni samonemške in samo-slovenske šole v tako majnih krajih pa je tako gledé troškov kakor v vseh drugih ozirih ponesrečeno podjetje. S to ločitvijo se otrokom obeh narodnostij vzame prilika, naučiti se drugega jezika, in škodo imajo prav ti otroci. Ko bi imeli škodo samo nemški otroci, ne bi imel pravice, razpravljati o tej stvari, a ker jo bodo tudi slovenski otroci imeli, smem gotovo o tem govoriti.

Če pravi gosp. dr. Starkel, da se naj nemški otroci na Spodnjem Štajerskem uče slovenskega jezika, zakaj se potem tako unema za čistonemške sole v tako majnih krajih? Če se pa celo vladni služabnik za take nemške sole poganja, potem moram izreči le svoje obžalovanje in pristaviti, da se z ustanavljanjem takih, po narodnosti ločenih šol v tako malih krajih mimo vse druge škode za vse šolarje tudi razpor poveča in otežuje narodoma izhajanje. Tega bi pa vladni služabnik vendar ne smel pospeševati.

S prekrižanimi rokami gledamo, da si na pr. v Celju nekateri nemški roditelji prizadevajo ovirati svoje otroke gledé učenja slovenskega jezika in da je v mnogih nemških rodovinah poslom prepovedano, govoriti z otroci slovenski. To je stvar nemških roditeljev in mi se v to nimamo utikati.

Če pa postanejo ti otroci zdravniki, pravniki in se hočejo k nam vrniti, pa ne najdejo kruha, ker ne znajo slovenskega jezika, potem tega tudi nimamo obžalovati. Mi ne branimo nikomur, da si po svojem kroju pomaga k sreči, ko bi le mi mogli vedno po svojem kroju živeti; in ko bi se našim otrokom glede gojenja materinščine dalo to, kar imamo tirjati po osnovnih zakonih, bi bili povsem zadovoljni.

Jako osupnilo me je to, kar je g. dr. Starkel povedal o vzgoji »nemško mislečih« učiteljev. Vzgoja odpadnikov, da bi poučevali nemške otroke, je nevarna stvar. Gospoda moja! Take učitelje, ki se odvrnejo od svojega naroda, vam drage volje prepustčamo. (Dobro!) Tisti, ki zataji svojo narodnost, ni nič vreden človek in nima značaja! (Prav res!) Obžalujem Vas, če mislite, da bodo taki ljudje dobri vzgojevalci Vaših otrok. Kdor se ne zaveda svoje narodnosti, kdor svojo narodnost zataji, gotovo ni dober vzgojevatelj.

Če si hočete vzgojiti odpadnike, ne boste pritegnili dobrih ljudij k sebi, in na vaših otrokih bi se maščevalo, ako bi jih takim ljudem prepustili. Rekli bodo, da je breznačajen človek, in če bodo zasledovali

njegovo življenje, spoznali bodo skoro vedno, da je pri njem tudi v drugih ozirih marsikaj gnilega. Tega nisem samo jaz opazil, resničnost te trditve je pri nas splošno znana. Ne odobrite torej takih receptov, po katerih naj se iz slovenskih otrok vzgojé take vrste »nemško mislečih« učiteljev.

Kar se tiče predlogov g. dr. Starkelja, tako ne verujem, da bi se kdaj izvršili. »Nemške šolske občine« — »slovenske šolske občine« — takih pojmov ne pozna zakon. Kak red bi bil to! Šolske občine so kraje Šolske občine in se ne morejo ločiti po narodnosti.

Samo po sebi je umevno, da budem — moji somišljeniki in jaz — glasovali proti temu predlogu. Na jedni strani bi bil želel, da ni prišlo do te razprave, katere mi nismo pouzročili, na drugi strani pa ne obžalujem, da sem opozoril na nekatere stvari, ki mnogim morda niso bile znane. Učiteljstvo ne pridobi pri rengatih ničesar in ni po njih nikdar nič pridobilo. (Dobrogliči. Govorniku se čestita.)

Iz Gornje Radgone poročilo.

»Kmet kmeta«, tako je šlo od ust do ust pri zadnjih volitvah za okrajni zastop; to je bil bojni klic, s katerim so se podali tovariši Bauernvereinlerja Wratschka k volitvam, da vržejo svoje gospode duhovnike in druge kmetom prijazne gospode, ki so izmed njih vzrasli, sinnove svojega naroda, iz okrajnega zastopa; in res izvolili so ti same kmete, namreč gospoda Wratschka, gospoda Buvirja, gospoda Andrieja, gospoda plem. Kolditscha, gospoda Sprangerja, gospoda Steinbrenerja itd. — kaj ne, sami kmetje iz mesta Radgona? Počakaj, da so to kmetje, ne sme se tako glasno povedati, da ne slišijo v Radgoni. V Radgoni so to gospodje, in še kakšni; vsak izmed njih je, kakor je sam preverjen, več vreden, kakor deset kmetov in nekateri še več. Vidite, tako ste vendar izvolili same kmete, ker v vsakem teh gospodov tiči več kmetov; še veliki hasek imate, ker imate več zastopnikov, le preudariti se mora cela reč in od prave strani ogledati. Glejte, tako Vas Wratschko vendar ni speljal na limanice: »Kmet kmeta!«

Verjetno se mi dozdeva, da tiči v teh gospodih v vsakem po več kmetov, robati so zadosti in odurni; vendar mi ne gre v glavo, nismo-li se vendar nekoliko znorili ter z našim bojnim klicem »kmet kmeta« samo to dosegli, da smo si namesto naših gospodov, ki med nami bivajo, ki so iz našega ljudstva vzrasli, ki so kri naše krvi, ki govorijo naš jezik, ki so naši gospodje, izvolili tuje gospode, ki ne bivajo med nami, ki so drugačna rodila, ki ne znajo našega jezika, ki ne poznajo naših razmer, ki tudi nimajo in ne morejo imeti ka-

kega sočutja do nas, katerim je napredek in blagostanje našega ljudstva deveta briga, ki vidijo v kmetu ne sebi jednako bitje z istimi pravicami, ampak manje vrednega človeka, katerega je Bog vstvaril, da njim služi.

Oglejmo si le nekoliko, kako ti gospodje kmetje gospodarijo, kakšne so naše ceste, sedaj zmrznjene in če ne bi bile ravno preveč zvožene, bi se sedaj, ko so zmrznjene, dalo prav dobro voziti na njih; večkrat pa so tudi blatne tako, da moraš prav dobre črevlje do kolen imeti, da pregaziš blatno jezero naših cest. Živina se ti itak preveč smili, da bi jo po takih cestah marbral, greš raje peš, človek z dvema nogama še prebrede to blato, živina s štirimi nogami pa ti morda še obtiči v blatu — gramoz za ceste je neki predrag, šparati se mora za bikce, bikov je še večjih treba, kakor jih že imamo, in neve ceste delati pre tudi ne stane toliko, kakor stare popravljati; — slišim, da se mi smerjite — no naš gospod »obman« Wratschko je dokazal, da to ni tako velika »kunšt«. Niste-li brali v »Tagespošti?« Ali res, vi ne znate nemški, akoravno se Nemec Erschenjak, Šetina in drugi trudijo, da vam vbijejo čisto Radgonsko »kuhelnemščino« v glavo — tedaj v »Tagespošti« stoji črno na belem, da ne stane cesta čez Police na Ščavnico okraja skoraj nič, oziroma tako malo, da ni vredno o tem govoriti, ker morajo dotične občine, skozi katere gre cesta, za mostove in drugo toliko plačati v okrajno blagajnico, da okraju za cesto veliko ne bode treba doplačati. In na raboto ste neki tudi moraliti; — glejte, tako se delajo nove ceste, da nič ne koštajo, in videli boste, če bode gospod Wratschko še dolgo obman, bode se v tem tako izuril, da okraja ne bodo nove ceste nič koštale, še celo lepe denarje bode njih delovanje v blagajnico doprinašalo, ker jih bodo občine plačati morale. Glejte, zakaj bi se tedaj naše ceste popravile; kar same nove ceste se bodo delale, te okraja nič ne koštajo in vi se lahko po starci ali novi cesti vozite. Samo batiti se je, da če to na Dunaj izvejo, da nam našega obmana kar na Dunaj odvedejo in ga za finančnega ministra postavijo, ali pa, da nam skoro umrje, ker pravi stara prislovica, da prepametni ljudje ne doživijo starih let.

Ker sem ravno omenil ceste čez Police na Ščavnico, hočem vam o tej priliki tudi povedati, kaj da se govoriti, zakaj da se je ta cesta napravila. Ne verjamem sicer tega, ali omenjam to, da vam pokažem, kako žlahtno srce da ima obman Wratschko in kako dober prijatelj je ta Wratschko in kako on svojo hvaležnost kaže svojim pomagačem pri volitvah. Govori se namreč, da ta cesta ni potrebna, ampak da je ta cesta samo v korist Winklerja in drugih Radgonskih gospodov, mimo katerih goric vodi ta cesta — vendar ne verjamem tega, ker je ta cesta slabša, kakor stara in se ti gospodje po njej tudi voziti ne morejo.

Naš novi iz samih kmetov obstoječi okrajni zastop, kakor vidite, pridno gospodari, nove ceste dela, bikce kupuje in več pa ne vem vam povedati, kaj da hasnivega dela.

Oglejmo pa si delovanje onih gospodov, katere smo zapustili. Kaj pa ti delajo, ali so nas tudi zapustili? Posojilnico so nam ustanovili, pri kateri dobimo za male stroške posojila, pri kateri naložimo svoje denarje za večje obresti, kakor pri hranilnici v Radgoni in posojilnice dobiček se bode porabil za naš okraj; ne bodo ga požrli nemški purgarji v Radgoni, ta bode nam v hašek — vidite, to je že nekaj za nas jako važnega in koristnega. Nadalje podpirajo ti gospodje, katere smo zapustili, z denarji in s knjigami naša bralna društva, v katerih se lahko za naš stan izobrazujemo, v katerih si lahko popolnimo naše znanje.

zapustili; ne vsiljujejo se nam, pa vendar nam pomaga in nas podpirajo. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

† Ferdinand Kralj, bogoslovec IV. leta.

(Svojemu prijatelju v spomin priobčil Fr. Muršič.)

Človek, njega dnevi so kakor trava,
kakor cvetica na polju, tako izvezete. (Ps. 102, 15.)

Košec na pisanem travniku ne prizanaša nobeni cvetlici, bodi-si še tako lepa in prijetno dišeča, bodi-si v prvem cvetu, ali pa se ji je že osulo krasno cvetje, sleherna pade pod njegovo ostro koso. Ravno tako ne prizanaša tudi poslanka božja, bleda smrt, Adamovim otrokom. Tu iztrga drobnega dojenčka iz materinega naročja, tam pokosi skluženega starčka ob palici; zdaj ugrabi šibkim otrokom ljubo mamico, zdaj ženina ljubeči nevesti, zdaj zopet popelje srečno nevesto od po-ročnega oltarja na svoje tiho domovanje — v hladni grob. Smrt podere brez milosti trdnega moža, a tudi mladeniču — v cvetu let ne prizanese. Tako je zadela njena britka kosa dne 25. prosinca t. l. mladega, nadepolnega in pobožnega gospoda Ferdinanda Kralja, bogoslovca IV. leta v Mariboru.

Pokojni Ferdinand se je porodil dne 10. julija l. 1868 v prijazni župniji sv. Marjete niže Ptuja od preprostih, revnih, pa pobožnih starišev. Skrbna mati je vzgojevala svojega edinega sina v strahu božjem, učeč ga, kakor stari Tobija svojega sina, rekoč: »Moj sin, vse dni svojega življenja imej Boga pred svojimi očmi«. (Tob. 4, 5.) Pa tudi pobožna njegova teta, bivajoča ves čas pri njegovi materi, svoji sestri, je mnogo uplivala s svojim lepim vzgledom na mladega Ferdinanda. Ker se je v domači ljudski šoli prav pridno učil, pošlje ga mati v latinske šole. Nižjo gimnazijo izvrši z izvrstnim uspehom v Ptuju, višjo pa v Mariboru. V obeh mestih se mu je prav slaba godila; kajti kakor večina slovenskih dijakov moral je večkrat trpeti pomanjkanje. Saj je bil revni sin revne matere! Obed si je izprosil pri dobrilih ljudeh, zajutrkoval in večerjal pa je suhi kruh, katerega mu je prinašala skrbna mati. Včasih pa mu je tudi kruha zmanjkalo. Toda marljivega dijaka ni vstrasilo pomanjkanje; pretrdno zaupanje v božjo pomoč vsadila mu je pobožna mati že zgodaj globoko v srce in vselej, ko je odhajal od materinega doma, dajala mu je namesto denarja ta-le nauk: »Ferdinand priden bodi in na Boga ne pozabi!« Tega zlatega materinega nauka se je držal vedno, to mu je bila svetinja materina, ki ga je varovala hudega ter vodila k dobremu. V šoli je bil vzhled marljivosti, skromnosti in ponižnosti. Najbolj pa se je odlikoval v goreči pobožnosti. Pred šolo se je vselej šel priporočat v cerkev ljubemu Jezusu in pa Mariji kakor v Ptaju, tako v Mariboru. Tukaj pride nekoč — tako mi je pravila oseba, ki ga je sama videla — v frančiškansko cerkev, poklekne pred podobo Lurške Matere božje, položi klobuk na tla ter sklene roki v prisrčno molitev. Kdo ve, česa je prosil tako prisrčno nedolžni dijak nebeško Kraljico?

Na jesen l. 1890. vstopi v bogoslovje, ki mu je bilo mirno in varno zavetje. Zdaj še le se je mogel popolnoma posvetili svojemu zvišenemu poklicu. Ako je že kot dijak bil vsem vzhled pobožnosti, bil je to tem bolj v bogoslovju. Kako vestno je opravljal svoje bratovščine, kako zvesto druge pobožne vaje! Videl si ga vsako nedeljo pri sv. obhajilu. In kako ponižen, kako ljubezniv je bil s svojimi tovariši. Žalil menda ni nikdar nikogar, o ne, tega Ferdinand ni znał, ni mogel.

Kakor v bogoslovju, tako je bil tudi doma, tako da se je slišal o njem le jeden glas: »To bodo pač pobožen gospod!« Tako se je pripravljal vrli bogoslovec na duhovski stan ter si nabiral zakladov za nebesa po nauki Gospodovem, ki nas uči: »Zbirajte si zakladov v nebesih, kjer jih ne konča ne rja, ne molj in kjer jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo.« (Mat. 6, 20.)

(Konec prih.)

Slovstvo.

»Le črevlje sodi naj kopitar!« Ta modri izrek našega domačega pesnika nam je prišel na misel, ko smo te dni dobili v roke najnovejši (?) plod na vrtu slovenskega slovstva. Ne ve se, kdo razpošilja na kn. šk. župne urade iz Maribora, iz Bistrice, iz Lembaha ali odkodi že, knjižice, katerim je naslov: »Služabnik in cerkovnik pri katoliški službi božji. Lahko razumljiv poduk, kako se je treba obnašati pri navadnih cerkevih opravilih; pristavek nekaterih kratkih mašnih molitev, litanij in drugih cerkevih molitev. Sestavil dr. Jurij Simonič. V Mariboru 1894. Založil (!) Joz. Jurik. Tiskarna L. Bontempò v Poli.«

Naslov za knjižico 70 stranij res ni prekratek. Cena knjižici še menda ni določena, ker ni nikjer nazzanjena. Ali če bi ta bila še tako nizka, kakor menda ne bode, mi te knjižice nikomur ne moremo priporočiti. Zakaj ne? Zato ne, ker 1. ona razpravlja strogo cerkveno tvarino, pa nima potrjenja prečast. kn. šk. ordinarijata; 2. ker nam je nje spisatelj popolnoma neznan, nam toraj njegovo ime ne more biti porok, da bi sploh ta knjižica kedaj dobila škofjsko potrjenje; 3. je ta sadika prestavljena iz ptujega podnebja na slovensko stran, ne da bi spisatelj imel potrebnih pojmov o katoliškem bogočastju, ker n. pr. oltarja levo in desno stran pogosto zainenjuje. Izraz: »revne duše«, (namesto »verne duše«) nam kaže, da je prelagatelj opravil svojo službo prav revno, čeravno je videti, da je imel pred seboj poleg nemškega tudi hrvatski obrazec za ta spis. Nam se toraj zdri, da naslov te knjižice ne govori popolnoma resnice, marveč sta že znana gospa Jurik in pri kupčiji s Kneippovimi spisi zapopaden dr. Simonič (?) roditelja tej knjižici. Tega pa ne moremo pripuščati, da bi nam ženske predpisovale rubrike, po katerih se ima opravljati očitna služba božja, ali da bi se širili po naši škofiji »molitveniki«, ki nimajo škofjskega potrjenja na čelu.

Gospodarske stvari.

Kako se naj vzgajajo teleta?

V prvi vrsti je za bodočo kakovost telet določilna narava krave. Ako je ona lepega in čvrstega plemena, se tudi za mladiča ni treba batiti, da bi se narodil slaboten ali bolan. Zato je že truda vredno, da se breja krava veliko vestnejše oskrbuje, kakor se to navadno ali pri drugih kravah godi. Paziti je na njo posebno v zadnjem času, polaga naj se ji boljše in loči se naj, če je treba, od druge živine. Vse to storiti se že mladiču v prid in skrbi se zanj, akoravno ga še na svetu ni. Celo to mora gospodar tako vravnati, da že v maternem telesu vzgaja tele v to, za kar je meni pozneje vporabiti. Ako hoče imeti žival za odrejo in plemenjenje, ni treba, da bi prišla že debela in rejena na svet. Če je pa tele odločil za mesarja, more že zdaj pospeševati rejenje s tem, da kravi tečno in obilno polaga.

Naj se tele vporablja na to ali ono stran, v vsakem slučaju ima veliko pomena za nj čas, mesec, v ka-

terem pride na svet. Kakor izkušnja kaže, je najugodnejši čas za razvijanje teleta, ako povrže krava spomladi. Komaj se odstavi, že se spravi lahko na prosti zrak iz zaduhlega hleva, kjer skače, kolikor se mu ljubi. To gibanje, posebno pa zdravi zrak uplivata prav ugodno na razvitek živali v vsakem oziru. Ako pa pride tele v pozni pomladi na svet, more se še le poletu v najhujši vročini spuščati na prosto. A to mu več škoduje, kakor koristi. Prevelika vročina premaga nežne živce, sitne muhe se pasejo na ubogi živali, ki se jih ne more braniti ter mu izsesavajo kri. Vse to jako ovira razvijanje živali. Če pa krava na zimo ali v pozni jeseni povrže, je to še neugodnejše. Mlada, jako občutljiva žival mora v tem slučaju prebiti hudo zimo, mora vedno tičati v zaduhlem hlevu in vse to povzročuje navadno bolezni te ali one vrste. Mnogokrat se celo pripeti, da žival vsled mraza in prehlajenja pogine. Toplotu se sicer v hlevu lahko primerno vravnava, a le malo gospodarjev je, ki bi se še s tem vkvarjali, lahko se en dan opusti ali pozabi in tele se prehladi. Kolikor je mogoče, mora pač gospodar na to gledati, da krava ob ugodnem času povrže.

Najprva in neobhodno potrebna hrana za novo-rojena teleta je ono mleko, katero daje krava prve dni, ko je povrgla. To se mladičem ne sme nikdar odtegniti; zelo lahko se prebavlja in ima svoj posel v želodcu teletovem, katerega očiščuje raznih smolnatih tvarin. V kakih štirih ali petih dneh dobi mleko navadno svojo naravo in je tudi za naprej najboljša hrana za tele. Razloček obstoji le v tem, kako se mleko podaje. Tele se bliže krave priveže tako, da doseže vime, kdar hoče, ali pa se zapre v poseben kotiček, od koder se mora najmanje trikrat na dan h kravi pripustiti. Celo tretji način ni nenavaden, da se namreč krava pomolze in mleko teletu iz kake posode podaje.

Ako je tele vedno pri kravi, jo tudi vedno buha, vedno vleče, ne da ji trenotka miru. Če pa je priprto, zgodi se neredito, da ljudje pozabijo, je h kravi spustiti. Tretji način pa se more le pri kravah uvajati, ki rade dajo mleko od sebe. Veliko pa jih je, od katerih ne pripravi ne dekla, ne gospodinja kapljice mleka, predno ne pripusti teleta. Ako se tele napaja, določi se lahko, koliko mleka naj se mu da, kar nikakor ni brez pomena. Drugič pa se tele na ta način sesanja brez težkega truda odvadi, odstavi in polagoma začne krmiti z drugo pičo.

(Konec prih.)

Koruzovina za živino.

Po zimi marsikje primanjkuje sena, celo slame, vlasti pa se to zgodi malim kmetom spomladi. Zmanjka jim krme in le za drag denar jo dobijo pri kakem imovitejšem sošedu in povrh tega še mora živina v hlevu pregostokrat stradati. V takih slučajih pride prav koruzna slama in koruzni stroki. Ta stvar se navadno v jeseni ali kadar koli vniči v ognju. Kakor se je pokazalo, pa ima koruzovina in takisto tudi olušeni stroki dosti tvarin v sebi, ki morejo služiti živini kot piča. Koruze ali turšice imajo pri vsaki hiši vsaj nekaj, pri bogatejših gotovo obilno. Pri takih dobi se torej prav lehko precej stročja in gotovo ne po prav visoki ceni. Potem pa prav dobro služijo mesto sena ali drugačne krme. Stročje se na debelo zdrobi, slama in steblo pa se primerno kratko razsekajo. Če se vse to malo popari ali celo osoli, je izdatna piča za živino v hudičasih, — gospodar je vsaj za nekaj časa rešen jedne in sicer ne najmanjše skrbi.

Sejmovi. Dne 10. marca na Sv. Gorah pri Podsredi, v Št. Juriju pod Taborom, v Dolu, pri Sv. Duhu pri Ločah, v Strassu, pri Kapeli blizu Brežic, na Spod-

nji Poljskavi, v Kostrevnici in v Orešju. Dne 12. marca v Mariboru (tudi konjski sejem), v Št. Juriju ob južni železnici, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Selnicu ob Dravi, v Št. Lovrencu na Dravskem polju, v Št. Ilju blizu Šoštanja, v Marenbergu, v Rušah in v Sevnici ob Savi. Dne 15. marca v Artičah in v Zdolah. Dne 16. marca v Arnožu v Slovenski Bistrici, v Ormožu, v Stradnu, v Ivnici in v Braslovčah.

Dopisi.

Od Sv. Jakoba v Slov. goricah. (Mariboržanka in njen pretkani dopisnik.) V naši občini prebiva neko človeče, ki si na vse kriplje prizadeva predstojnikom izvoljen biti; zarad tega lazi okoli ter volilce na vso silo nadleguje, naj le njega in nikogar drugega ne volijo. Neki odbornik mu je naravnost rekel: »Ti hočeš predstojnik biti, ki si tak, kakor odrti kozliček? In res, to človeče ni za drugo, nego le za prepip in nemir med ljudmi; že od mladih nog se je rad pretepaval ter pištolo in nož v žepu s seboj nosil, in še le preteklo leto je zaradi pretepa v Mariboru premišljeval. Tam se je tudi z nekim tovarišem seznanil, ki bojda zna zraven svojega posla pri okr. zastopu tudi v liberalne časnike pisariti. Ravno ta pisač mu je moral pred kratkim v Mariboržanko, ki itak vsako smet pobere, lažnjiv dopis skovati. V njem se repenči nad domačima duhovnikoma, da sta baje dne 16. januarija t. l. pri občinskih volitvah bila, a ovega človečeta nista hotela voliti. Med tem časom, ko sta volila, je neki pri cerkvi velika nevolja bila; prinesli so dva novorojenčka h krstu, a nikogar razunkuharice ni bilo doma. Temu se mora odločno ugovarjati, ker je to kosmata laž; gosp. župnik je od volitve rano domov prišel ter je celi dan doma ostal, a nikdo ni h krstu prinesel. Na dalje se v ovem dopisu hoče znositi nad g. V. Baumanom, duhovnikom pri Sv. Ani, ki so baje ovemu predstojništvu želnemu rekli, da je premlad; a oni so mu le rekli, da za predstojnika ni sposoben vsakdo, ampak le kak pošten in zveden mož; menda zadosti umeven odgovor! Ovo človeče je drugače grd hinavec in bahač, tako da se mora vsakemu trezemu človeku pristuditi; parkrat je s prav lisicjo prijaznostjo tukajšnjega gosp. kaplana zvabil na dom ter jih je silil s seboj igrati; oni neskušeni niso poznali ovega lisjaka, ter nekoliko z njim poigrali — a kmalu je dal to v časnik, češ, da prepovedane igre igrajo. Za dotični dopis je moral seveda lačnemu dopisunu mastnega kopuna pokloniti; tudi je več listov Mariboržanke kupil in na različne osebe Mariborskega kraja dal odposlati, naj bi se svet njegovi modrosti čudil in izvedel, kakšno jajce je znesel. Revše, bolje bi bilo za-nj, da bi denar shranjeval, kakor pa za take neumnosti proč metal, vsaj že njegove strehe rebra kažejo ter gospodarja tožijo; hlév je moral k hrastu privezati, da mu ga ni vihar odnesel. — Za danes zadosti, drugič spet kaj več o tem.

Od Sv. Janža na Dr. polji. (Požarna brambra) imela je dne 21. prosinca t. l. v gostilnici pri »Tamboru« svojo pustno veselico. Prepričali smo se tokrat, da se od nas vabljenci gostje trdno prijemajo gesla »svoji k svojim« ter s ponosom rečem, da se jih je vdeležilo čez 200, večina od daleč, samih značajnih narodnjakov. — Otvoril je veselico naš domači pevski zbor, kateri se kaj milo vjema na narodni podlagi. Okoli 10. ure v noči pričela se je gledališka predstava, z igro »Svoji k svojim«, katero so predstavljalni sami vrli domačini, namreč: naš neutrudljivi gospod Davorin Fric, kot župan ali Podlipnik, gospica Klement Šteineker,

županovka ali njegova žena Mica, gospica Mica Hrenova, Jeta, njuna hči, g. Vekosl. Zel, Jože Prosen, mlad kmet in Šima Fras, štacunar Kričač. — Ploskanja in odobranja bilo je brez konca. Enake prizore naj bi imeli čast videti oni mestni in drugi nemškutarski veletrebušniki, kateri še niso prepričani, kako milo se sliši slovanska beseda v vsakem oziru, tedaj bi nas ne zvali — dumer Windischer. Vsa čast gre spoštovanemu g. Frasu, po dom. »Tamboru«, za dobro postrežbo in trud, da si je svoje prostore tako mično okinčal. Pred hišo in v izbah plapolalo je devet slovanskih trobojnic, med katerimi so bili razni slovanski napisi; — čast vsem od daleč došlim sorokam, ter si ob jednem želimo na svidenje zopet drugo pot.

Starski.

Od Mislinje. (Nezadovoljnost) zaradi oblubljene živinske soli je tukaj splošna. Pravočasno smo zapisnik naročnikov gospodki poslali, zahtevaje 20 m. centov. Prejeli smo potem odlok, da je dobimo 67 m. centov, toda še le meseca avgusta in se nam je še naročilo, za tisti čas popisati vso živino cele občine. Nato smo se pritožili na upravnštvo državnih železnic na Dunaj, kajti kmet le zdaj ob pomanjkanju krme potrebuje živinske soli. Naša pritožba se je pa neugodno rešila, češ, naj se obrnemo na deželno finančno ravateljstvo. Predrnemo se vprašati, koliko kmetov bode ob času paše, ko se sol ne potrebuje, hotelo denar za sol naprej založiti? Česar smo se že s početka bali, to se je zgodilo. Zaradi živinske soli je črez mero uradnega opravka, pomoči pa o pravem času malo ali bolje rečeno, celo nič.

J. V.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Bralno društvo) imelo je na svečnico svoj redni občni zbor, pri katerem so nas razveseljevali naši domači pevci. Po odpetej pesmi: »Plovi« pozdravi gosp. predsednik lepo število navzočih ter jim v krepkej besedi razloži namen in potrebo bralnih društev. Za njim je poročal gosp. Josip Benko, društven tajnik in knjižničar o društvenem premoženju, kakor tudi o stanju društvene knjižnice. Potem poprime besedo zopet gosp. predsednik se spominjajoč blagih podpornikov ter jim udano zahvalo izreče. V odboru so voljeni večinoma poprejšnji udje in sicer: g. Jernej Košar, predsednik, č. g. Ivan Kunce, namestnik, g. Josip Benko, tajnik, g. Jurij Brumen, blagajnik, g. Fran Vaupotič, gostilničar in g. Jože Korošec iz Čakove, odbornika. Društvo si je naročilo za tekoče leto dva lepoznanaka, pet političnih, eden gospodarski list in na »Slovansko knjižnico«; je ud slov. Matice in družbe sv. Mohorja. »Dolenjske Novice«, »Mir« in »Pavlih« pošiljajo podporniki. H koncu še z veseljem beležimo, da je našemu društvu pristopil nov ud, mladi trgovec g. Fr. Senčar. Živila vzbujenost, Bog nam pomagaj zdramiti narodno zaspanost!

Iz Ptuja. (Prav vesela nada.) Močno me je razveselilo v cenjenem »Gospoda ju« naznanih: »Orgljarska in cerkovniška služba župnije sv. Petra in Pavla v Ptaju se oddaje do 10. marca 1894. Znanost cecilijsanskega petja ima prednost«. Vendar enkrat! Že 18. novembra 1878 izrekli so slavno vladajoči papež Leon XIII. ob zaslišanju prvega reformatorja cerkvene glasbe, slavnoznanega dr. Witta te-le prepomenljive besede: »Voi avete fatto Velike zasluge ste si pridobili s preosnovo cerkvene glasbe; treba, da Vas k temu z nova osrčim, in želim, da se ta reforma (zboljšanje cerkvene glasbe) čedalje bolj razširi so vseh škofijah!« Dosti pohvalnega bi Vam imel povedati o drugih škofijah. Kako pa smo doslej izpolnjevali želje sv. očeta, cerkvene zahteve gledé svete glasbe pri nas, v naši škofi? — Ne bom grajal, ko se v duši veselim stega, pravilnega cerkvenega petja, kakoršno bo skoro v naši lepi cerkvi dostenjno poveličevalo Boga, pa verno

Ijudstvo vspodbujalo k pobožni molitvi v hiši Gospodovi. Ne bom grajal, rajši Vam o priliki sporočim kaj veselega o našem cerkvenem glasbenem napredku, kar naj bi bilo tudi drugim v vspodbudo in posnemo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo naš svetli cesar bivajo sedaj s cesarico v francoski Rivieri. Carnot, predsednik francoske republike, jih je telegrafično pozdravil. — Na Dunaju te dni zborujeta gospiska zbornica in zbornica poslancev. Zbornicam na Dunaju in v Budapešti se je predložil načrt postave, s katero se pooblašča vlada, da do konca leta začasno vredi trgovske razmere z vunanjimi državami. — Finančno ministerstvo je zauzalo, da naj se pregledajo vse državne blagajnice ali kase. — Vlada je objavila načrt volilne spremembe, po kateri se bode napravil jeden oddelek volilcev, večina delavcev, ki bi naj volili 43 poslancev za državni zbor.

Češko. Že tudi tukaj poči včasih kaka bomba ali dinamitna patrona, ki jo nastavi kak anarhist. — Češko-židovsko društvo so nedavno razpustili, ker se je začelo baviti s politiko. Ni ga škoda.

Moravsko. Verni Moraveci bodo letos obhajali katoliški shod. Lepo in veselo znamenje, posebno pa to, ker v Olomouce hočejo ustanoviti katoliško vseučilišče.

Štajarsko. Graška tehnika ali visoka šola za inženirje se v drugem polletju otvoriti. Tamošnje vseučilišče bojda dobi na jesen docenta, ki bo podučeval slovenski jezik.

Koroško. Liberalni deželnli poslanci hočejo imeti v novi deželnli bolnišnici luteranske dijakonise za strežnice, kakor smo že poročali. To pa je vendar preveč dozdaj zaspanim nemškim katoličanom; 25. februariju se je 200 kmetov na shodu v Gornji Beli izreklo zoper to naredbo. — Dr. Steinwender je zopet izvoljen. — V Beljaku izhaja novi tednik »Kärntner Nachrichten«, ki strastno pobija vse, kar je slovenskega in katoliškega.

Kranjsko. Zadnjo nedeljo večer so v Ljubljani zlikovci, bržas nemčurški, pomazali cesarske orle na nabiralnikih pisem. — V Ambrusu na Dolenjskem se bode napravil vodovod za 110.000 gld. — Davkoplačevalci so letos zadovoljni z deželnim zborom, ker njim tokat ni naložil nobenih novih davkov.

Primorsko. Za škofa na otoku Krka je imenovan Tržaški kanonik in župnik msgr. Andrej Šterk. — Cesaričinja Stefanija se je oni teden odpeljala iz Trsta v Egipt in od tam obišeče tudi Jeruzalem, kamor se je 7. t. m. napotilo tudi več avstrijskik romarjev. — Blizu Polja sta nedavno po noči trčila dva parnika in je jeden zelo poškodovan. Na tem je bil pri tej nesreči ubit jeden pomorščak, širje pa hudo ranjeni. — Država bode bržkone vzela v oskrbovanje tržaška javna skladischa, in tedaj je upati, da se bode tamkaj tudi s slovenskimi delavci pravično ravnalo.

Ogersko. Zadnjo nedeljo se je za civilni zakon izreklo na velikanskem shodu v Budapešti blizu 130.000 ljudij, večinoma židov ali od teli podkupljenih. — Knez-primas je dal objaviti oni del kralju predložene spomenice, v katerem naravnost nasprotuje civilnemu zakonu, kajti zakon je zakrament, ki se ne sme sklepati pred uradnikom (nekateri rekó, za grmom), ter je nerazvezljiva zaveza. — Dne 4. t. m. so se avstrijski in ogerski ministri v Budapešti sešli, da se pogovoré gledé trgovske pogodbe z Rusijo.

Vunanje države.

Rim. Sv. očetu so 2. t. m. kardinali častitali k rojstnemu dnevu in obletnici kronanja za papeža. Leon XIII. so pri tej priliki v kratkih in jedernatih besedah govorili o dobrodejnem vplivu sv. katoliške cerkve.

Italijansko. Crispi namerava ustavo nekoliko spremeniti, predno se bode razpravljalo o finančnih in davčnih predlogah. Izjemno stanje bode baje preklicati takoj, ko dovoli poslanska zbornica, da se sme sodnisko postopati proti poslancu De Felice Giuffridi, ki je brž v zvezi s siciljskimi zmešnjavami.

Francosko. Dne 1. t. m. je več sto dijakov šlo v sprevodu v Parizu pred spomenik device Orleanske, Ivane d'Ark, katero bodo papež za zveličano proglašili.

— S strahom opažajo državniki, da na Francoskem mnogo več ljudij umrje na kmetih, kakor se jih narodi; katoliški može trdijo, da je tega kriva nenravnost v zakonskem življenju.

Nemško. Trgovska pogodba z Rusijo se je izročila v državnem zboru posebnemu odseku in bode pred veliko nočjo gotovo sprejeta, kajti Nemci se bojejo Rusov, oni Nemci, ki radi z Bismarckom trdě: »Mi Nemci se razven Boga nikogar ne bojimo. — V pruski zbornici poslancev zahteva katoliški centrum katoliškega zastopnika v ministerstvu za bogočastje.

Angleško. Ministerski predsednik 84 letni Gladstone je odstopil in njegov naslednik je postal bogati lord Rosebery. Ker bode liberalna, a vsem pravična dosedanja vlada težko imela zanesljivo večino v poslanski zbornici, zato se je zasedanje zaključilo.

Švedsko. Državni zbor je sprejel postavo, po kateri se naj ustava toliko spremeni, da bode v prvi zbornici 150 in v drugi 230 poslancev, od katerih se naj na kmetih voli 150, 80 pa v mestih. Tukaj torej vedó, kateri stan je najtrdnejša podlaga državi.

Rusko. Ministru Giersu se je zdravje precej zboljšalo. — Kjer le more, tam rada zatira ruska vlada svoje katoliške podložne. Ali ne ve, da so ti najzvestejši podaniki?

Srbsko. Radikalni voditelji bi radi napravili kako rabuko, a gotovo vedó, da je preprosti narod udan sedanji vladarski hiši, Obrenovićem.

Črnogorsko. Večina hercegovskih beguncov se meseca aprila preseli na Srbsko, v okraj Leškovac, ker jim je črnogorski knez prestrog.

Amerika. V severnih zedinjenih državah je te dninstopila v veljavno postavo, po kateri noben tovarnar za nižjo plačilo ne sme iz Evrope ali od drugov dobivati delavcev, kakor je tamkaj navadno. — V Braziliji je za predsednika republike bil izvoljen predsednik senatu dr. de Moraes.

Za poduk in kratek čas.

Nekaj o petróleju ali kámenem olju.

(Iz 3. zvezka A. Kosijeve „Zabavne knjižnice za slov. mladino“.)

Ko na večer tih mrak razpne svoja temotna krila čez vso naravo in še vi, otroci — zlasti v zimskem času — svojih domačih nalog niste popolnoma naredili, prižgejo skrbna mati lampo ali svetilko, in pri svetlobnej petrolejske luči vam je potem mogoče nadaljevati ter dovršiti svoje pričeto delo.

Marsikdo izmed vas gotovo misli, da se petrólej že od nekdaj rabi v svečavo. Toda kdor tako misli, zelo se moti. Le poprašajte dedka ali babico in morda vam še celo oče morejo povedati, kako slabo in motno

je brlela še pred kakimi tridesetimi ali pet in tridesetimi leti v stanici vaših praroditeljev majhna, z repičnim oljem ali pa s svinjsko mastjo napolnjena svetilka. Tudi lojenih sveč in pa borovih tresák se je v prejšnjih časih mnogo več porabilo nego-li dandanes. Petroleja seveda takrat pri nas nikdo še poznal ni.

Da se petrólej tudi imenuje kámeno olje, je znano, bolj običajno je vendar oznamenilo petrólej, kar pomeni isto kakor kámeno olje. Beseda »petra« znači namreč pečino ali skalo, »oleum« pa olje; torej iz pečine izvirajoče olje ali kámeno olje. To ime je za potrólej tudi kaj primerno, zakaj ta tekočina izvira iz pečin kakor voda. Kedar priteče iz zemlje, je petrólej malokdaj čist, češče je vsled raznih primesij rumen ali rumenkastorjav. To je surovi petrólej, ki je zeló močnega, neprijetnega duha.

Kámeno olje se dobi v naravi v raznih podobah in se tudi vsled tega različno imenuje. Kakor voda čisto in redko se imenne naphta (izgovori: nafta), kar prihaja od orientalske ali jutrove besede »nafata« = izvirati, iztekat se. Pravi petrólej, s katerim svetimo, je rumenkastorjav in gosto kámeno olje. Temnorjavej in žilavej snovi se pravi tér ali katran. Dobode pa se tudi kámeno olje v podobi trdega telesa, to je zemeljska smola ali klej (astalt). Klej so rabili pri zidanju vodnih stavb že v starodavnih časih, in še dandanes se rabi v te namene.

Očiščen petrólej je rumenkastobele barve ter gori tudi brez stenja s svetlim sajvim plamenom, razširja poseben, neprijeteten duh.

Surov ali neočiščen petrólej ni za rabo, ker že pri navadni topolini hitro izhlapi. Ti hlapi so zelo nevarni, hitro se vžgó in dokaj nesreč se je že vsled tega zgodilo. Tu naj omenim samo jedno tako nezgodo.

Največ petróleja se dobiva že nekaj let sem blizu Oil-Springa v Severni Ameriki. Takoj iz začetka, ko so ondi razkrili petrólejeve vire, hotel si je neki delavec, ki še petrólejevih svojstev ni dobro poznal, prižgati z žveplenko smodko. A komaj se dotakne svetli šibični plamen petrólejevega plina, izpremeni se ves plin v ognjeno morje, v katerem je našlo 22 delavec strašno smrt. Iz studenca samega pa je tekla goreča reka tako dolgo, dokler je bilo še kaj petróleja v studencu. O takih in sličnih nesrečah je bilo sprva večkrat čitati in slišati. Ni torej čudo, da se je preprosto ljudstvo te prekoristne svečave v začetku tako balo, da ni hotelo nič vedeti o njej. Saj je vendar glas, kako nevaren je petrólej, prodr celó iz daljne Amerike sem k nam.

Stareji ljudje pripovedujejo, da se je pred kakimi pet in tridesetimi leti petróleja vse tako balo, da se je moral pri županu opravičiti oni, ki se je bil drznil kupiti petrólejevo lampo ter svetiti s tem novim, smrdljivim oljem. Včasih pa je moral tudi tak »predrznež« petrólejsko svečavo opustiti ter lampo razbiti, ker mu boječi sosedji niso dali mirú, češ: lampa mu bode razletela in strašen požar lahko spravi tudi nas v grozno nesrečo.

No, polagoma je ljudstvo vendarle začelo spoznavati velike prednosti, katere ima petrólej v primeri z drugo svečavo. Sicer pa je petrólej, s katerim svetimo v svetilkah destilovan ali očiščen in zato ni tako nevaren.

Petrólej se dobi, ako se izkopljejo v kraju, ki je s to oljnato tekočino napojen, velike, našim vodnjakom podobne Jame. Iz teh jam petrólej ali sam curlja ali ga pa morajo črpati (pumpati), kakor pri nas vodo iz studencev.

Omenil sem že zgoraj, da je Severna Amerika petróleja najbogatejša zemljina. Tu naletiš na vire, ki dadó na dan 30—80.000 litrov kámenega olja. Tudi

naši domovini ne manjka te prekoristne prirodnine Pridobiva se v Galiciji, na Slovenskem pa pri Rablji na Koroškem.

Na vsej zemlji se dobi na leto nad 100 milijonov hektolitrov petróleja. Gotovo poprašaš: Od kod je prišlo v zemljo toliko te gorljive tekočine? Misli se sploh, da je petrólej nastal vsled počasne razkrojitev rastlinskih snovij, ki so že več tisoč let trohnele v zemlji. Oljnate dele je vročina izgnala ter je združila potem v plasti pečin ali kamena. —

V kupčiji se razpošilja petrólej v majhnih sodčkah, ki so od zunaj navadno modre barve, znotraj pa so z vročo galunovo raztopino dobro zaliti, da petrólej ne more premakati.

Kámeno olje je bilo kot zdravilo že v starem veku znano, a od leta 1859, ko je Drake blizo kraja »Titusville« v Severni Ameriki odkril zeló bogat petrólej vir, postala je ta prekoristna prirodna predmet svetovne kupčije.

Mislim da ne bode odveč, ako podam h koncu še nekoliko miglajev, kako ravnat s petrólejskimi lampami, da se ognemo raznim nesrečam. Čeprav — kakor je bilo že omenjeno — očiščen potrólej ni tako nevaren kakor surov, vendar se je po neprevidnem ravnjanju s to tekočino pripetila že marsikatera velika nezgoda. Pomni torej: Ako ti je treba gorečo lampo prenesti, stori to, kolikor mogoče počasi in mirno; naglost v tem oziru je že marsikoga izučila. Stenj prehitro odsukati ni varno, istotako je nevarno pihati pri gašenju zgoraj v cilinder: svetilnica ti lahko razleti. Najprevidnejše se petrólejska luč ugasne, ako se stenj nekoliko odsuče ter potem spodaj med špranje v tako imenovane sapnike pihne.

Pomniti je še, da lampe ne smejo biti nikdar do vrha napolnjene in pa da je treba taiste večkrat snažiti, da se sapniki ne zamašijo.

Anton Kosi.

Smešnica. Neki meščan s Štajarskega je bil na Dunaju. O poldne si gre želodec tolazit v imenitno gostilno. Naroči si jedil in med tem ogleduje sila majhne žemlje. Ko mu natakar prinese juhe, ga vpraša: »Vi, kako je to mogoče, da so pri nas žemlje skorej dvakrat večje od tukajšnjih?« Natakar modro odgovori: »Gotovo peki več testá vzamejo!«

Razne stvari.

(Češčenje presv. Rešnjega Telesa.) Dne 6. t. m. na god sv. Kolete, prve frančiškanke, so naš mil. knezoškof v kapelici tukajšnjih čč. frančiškank ob 8. uri imeli sv. mašo in ganljivo pridigo, po kateri so slovesno izpostavili v monštranci presv. Rešnje Telo, da ga bodo častile noč in dan častite sestre frančiškanke in druge pobožne duše. Naj bi se spolnile besede našega mil. nadpastirja: »Zakramentalni Jezus naj s tega svojega prestola obilno blagosavlja mesto Maribor in vso škofijo!«

(Vabilo k občnemu zboru družbe duhovnikov.) Z letom 1893 je zopet dotekla triletna poslovna doba družbe duhovnikov in je prav zato po § 20 dr. pr. za predsednika nastopila dolžnost, sklicati občni zbor, da po § 15 dr. pr. izvoli sedem odbornikov, odborniki pa predstojništvo za bodočo triletno poslovno dobo 1894—1896. Občni zbor, kateri pa k svoji sklepčnosti v ta namen potrebuje 20 pričujočih družbenikov, se bode obhajal 13. t. m. to je, bodoči vtorek ob 11. uri predpoldne v kn. šk. pisarni. H katemu občnemu zboru vse čč. gg. družbenike uljudno vabi predsednik.

(Štajarski dež. glavar) grof Edmund Attems se je zadnjo soboto mudil v Mariboru, da si je ogledal vinorejsko šolo.

(Gospod Ivan Langerholz), doslej c. kr. sodniški pristav v Ptaju, več let kazenski sodnik ravnotan, znan kot značajen narodnjak, stopil je v pokoj in je dobil od c. kr. nadsodnije pooblaščenje, da more, kakor vsak odvetnik stranke pri kazenskih sodnih začetkih. Vsakemu, ki ima pri kazenskih sodnih začetkih, bodi-si kot tožitelj, bodi-si kot zatoženc kaj opraviti, smemo tega gospoda najtoplejše priporočati.

(Društvo »Südmärk«.) Tukajšnja podružnica je imela pretekli ponedeljek v kazini zabavni večer. Koliko se je nabralo pri tem denarja za to nam Slovenscem toliko sovražno društvo, ne vemo povedati; menda ne toliko, da bi si jeden nemški ofer mogel kupiti slovensko kočarjo.

(Iz cerkvene škrinjice) sta v tukajšnji prestolnici zadnjo nedeljo hotela novcev dobiti neka Urša Leber in njen sin. Pravočasno ju je cerkvenik opazil in izročil policiji.

(Velikonočne počitnice) se bodo na tukajšnjih srednjih šolah začele z dnem 18. marca.

(Volitev novega župana) na Dunaju bode dne 14. t. m. Koga bode liberalna večina izvolila, še se ne ve. Marsikateri bi rad bil, kajti Dunajski župan ima na leto zraven krasnega stanovanja v novem rotovžu plače 27 tisoč gold. Kaj ne, lepa čast in še boljša mast.

(»Prst božji«.) V zadnjem listu smo poročali, da je v Mariboru trgovec D. nagloma umrl na plesiču ter smo pridjali: Prst božji! To pa je poročevalca »Mbg. Ztg.« zvodlo v oči in bi rad sedaj postal »Gospod Bog«, da bi nas potolkel za to v tla. Naj se vtolaži, saj ne beró, kolikor znamo, naših listov mrtvi, ampak živi in je torej naš »prst božji« le njim dobrohotno svarilo, naj ne hodijo na plesiča, celo ne v postu!

(»Nemško društvo«) v Celju je imelo konec februarja svoje letno zborovanje in je pri tem tevtoburški dr. Stepišnik predložil resolucijo, naj »nemški poslanci krepko odbijajo vsak naskok Slovencev na nemško posest.« Če pa ne dobijo nemški poslanci drugega dela, povabi jih pač lahko v tevtoburške goščave — na stepišnice.

(Župnik Kneipp) še biva v Rimu in kakor poročajo časniki, zdravi tudi z vodo sv. očeta, ki nekoliko bolehalo na živcih. Kakor je župnik Kneipp domov v Wörishofen pisal, sprejeli so ga sv. oče večkrat tako ljubeznivo, da še nikoli nihče ne.

(Šolske zadeve.) Za podučitelja je imenovan gospod Rudolf Koser, dosedaj pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, za šolo v Šmartinu pri Slovenskih Gradcu. Stalno nameščeni kot podučitelji so gg.: Peter Kresnik na Gorici, Fr. Kos pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, Martin Lesjak v Rušah, Fr. Kresnik na nemški šoli v Laškem trgu in Jož. Čonč v Jarenini. Učiteljica je postala do-

sedanja podučiteljica gdč. Gizela Dominkuš v Šmartinu pri Slovenskih goricah. Stalno so nameščene podučiteljice gdč.: Tereza Bučar pri Sv. Duhu v Ločah, Helena Arko v Zrečah in Antonija Sterle v Trbovljah; za učiteljice ženskih ročnih del sta nastavljeni M. Maršič v Št. Lovrencu v Slovenskih goricah in Ger. Gnus na Gornji Rečici.

(Učiteljske spremembe.) Štajarski deželni šolski svet je imenoval na ljudskih šolah za nadučitelje gg.: pri Sv. Martinu v R. d. tamošnjega učitelja Anton Lajnščika, v Račji tamošnjega učitelja Janeza Paulšeka in v Stopercu tamošnjega učitelja Jakoba Cvirna. Za učitelja na Mariborski meščanski šoli je imenovan gosp. Otmar Pražak, dosedaj podučitelj v Brucku na Muri. Za učitelja prideta gg.: Anton Voith, dosedaj v Vuhredu, v Breznu, in za šolo v Novi cerkvi Anton Gradišnik, dosedaj pri Sv. Vidu na Planini.

(Požar.) Dne 2. marca so trije »vandravci« podžgali hosto pri Breznu, potem pa jo naglo popihali proti Mariboru, toda tu jih je roka pravice še tisto večer prijela in spravila pod varne ključe.

(»Slovenska matica«) v Ljubljani razpisuje več daril iz Knezove zapuščine za poljudne spise, povesti iz slov. sgodovine, potopisne črtice itd. in prejema take reči do 1. julija 1894.

(Premoženje Rotšildov) znaša vkupe 10 milijard frankov. Leta 1875 ni znašalo niti 5 milijard. Torej se sila naglo bogatijo.

(Umrla) je prednica tukajšnjih čč. usmiljenih sester čč. sestra Sebastijana Meško 73 let stara. Bila je nad 40 let prednica in v obče priljubljena, kar se je pokazalo pri njenem pogrebu dne 6. t. m. Sami milostivi naš knezoškop so ji zadnjo čast skazali. Pogreb so vodili preč. g. dr. Križanič, stolni korar, v družbi mnogih čč. gg. duhovnikov in gg. bogoslovcev. Ljudstva je bilo sila veliko iz mesta in s kmetov.

(Umor in samoumor.) V gozdu blizu Lembaha so pred tednom našli mrtvo kakih 20 let staro žensko s prestreljeno glavo in zraven nje umirajočega moža starega kakih 26 let tudi s prestreljeno glavo, ki je še v rokah držal revolver. Kdo in od kod sta, še se se do zdaj ni moglo zvedeti, bržčas sta iz Nemškega.

(Drevo je ubilo) dne 27. februarja 46-letnega Jožefa Blatnika, ko je s svojim sinom na Pašnici blizu Planine drevesa podiral.

(Zastrupljenje.) Tri osebe v neki družini v Celju so po zavžiti močnati jedi naglo zbolele. Pokazalo se je, da je moka bila zastrupljena in da je to storil nekdo iz maščevanja.

(Duhovniške spremembe.) Dne 2. t. m. je pri sv. Trojici v Slovenskih goricah umrl č. g. Fr. Fras, zlatomašnik in vpokojeni duhovnik Sekovske škofije. Naj v miru počiva!

Loterijne številke.

Trst 3. marca 1894:	13, 19, 21, 18, 3
Linc , , ,	14, 27, 82, 21, 73

Vabilo

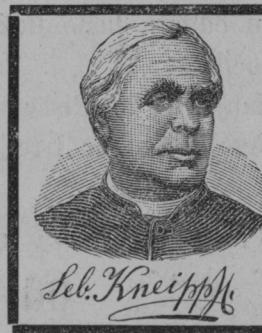
k občnemu zboru „Posojilnice v Gornjem gradu“, ki se vrši v uradnici v torek, dne 20. marca t. l. ob 4. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnosti.
2. Potrjenje računa za leto 1893.
3. Poročilo računskega pregledovalca o razdelitvi čistega dobička.
4. Volitev novega odbora.
5. Predlogi in nasveti.

Gornjigrad, dne 6. marca 1894.

Načelstvo.

Sel. Kneipp

Važno za vsako gospodinjo in mater!

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvale od visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želodčne in živčne bolnike najbolja nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvirni zavitek pod imenom

Dobi se povsodi.

Kathreiner. 1/2 kilo
25 kr.

Št. 974

Oklic!

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanj, daje na znanje, da se na prošnjo dedičev po dne 19. grudna 1893 umrlem **Francu Rednak** iz Sv. Janža na Vinski gori odredi prostovoljna sodna dražba zapustnikovega, sodno na 115 gld. 56 kr. cenjenega zemljišča vlož. štev. 44 katastralne občine Preleška na

27. marca 1894

od 11.—12. ure dopoldne v tusodnem uradu s pristavkom, da se bo to zemljišče pri tem edinem roku le za ali nad cenilno vrednostjo oddalo, da na zemljišču zavarovanim upnikom ostaja njih zadavna pravica brez obzira na visokost skupila nedotaknjena.

Pogoji, cenilni zapisnik in izpisek iz zemljiščne knjige se morejo v navadnih uradnih urah pri tem sodišču pregledati.

C. kr. okrajno sodišče v Šoštanj,
dne 26. svecana 1894.C. kr. okrajni sodnik:
Mihelič.

1-3

V A B I L O

k rednemu občnemu zboru **hraničnice in posojilnice v Spod. Dravbergu**, zadruge z neomejeno zavezo, dne 20. sušca 1894, ob 2. uri popoldne v zadružni uradnici pri Robiču.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa;
2. Sklep o čistem dobičku;
3. Volitev odbora;
4. Razni nasveti.

Če pri prvem zboru število udeležencev ni sklepčno, vrši se drugo zborovanje ob 3. uri ravno tam in z istim dnevnim redom.

Odbor.

OVES

„Willkomm“.

Ta težki oves napreduje v vsaki zemlji prav dobro in je v planinskih deželah med vsemi sortami najzgodnejši in plodnejši; ima visoko in prav dobro slamo za krmo in se ne poleže. Zadostuje, ker se mora ta oves redko sejati, 50 kil za plug, cena za kilo 25 kr., 50 kil 10 gold. — 100 kil 18 gld. Vreča po 5 kil franko na vsako poštno postajo gld. 1·80.

Dupovski oves, zelo ploden napreduje najbolj v peščeni zemlji; 50 kil 6 gld. 50 kr., 100 kil 12 gld. z vrečo na postajo **Konjice**.

Razpošilja ga, dokler bo kaj, **oskrbnštvo graščine Golič pri Konjicah**, (Štajersko.)

2-6

V vsaki fari in občini

namešča se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslужkom. Pisma naj se pošiljajo pod „**201.191**“ **Gradec**, poste restante.

5-20

Ivan Langerholz,

c. kr. sodniški pristav v pok. v Ptaju, minoriški trg, minoriški hram II. nadstropje, črez hodnik, priporoča se kot

zagovornik v kazenskih zadevah.**Posestvo**

z dobrim poslopjem, njivami, travniki, da se lahko 6—8 glav živine redi; zraven je lep vinograd in velika hosta, blizu Celja in Laškega trga, proda se po nizki ceni.

Več pové upravnosti „Slov. Gospodarja“ v Mariboru.

1-3

Zgovorni gospodje,

kateri so znani v obrtniških in delavskih krogih, si lahko pridobijo stransko službo.

Pisma pod „**J. K.**“, **Gradec**, **Spor-
gasse 32 I. St.**

3-3

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricalih zrasenega vina izvlečena Francovka je skušen pomocnik za oživljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, utrpenje udov, revmatizem pomaga čudovito in utesi bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. **Star konjak** je za stare ljudi in take, ki so bolni želodcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá škrnjica zastonj in plača se na pošti voznina. Dobi se le samo pri **Benediktu Hertl**, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajerskem.

Zaloga v Mariboru pri Alojziju Quandest, gospodske ulice.

13-52

Služba občinskega tajnika občine Sv. Krištofa pri Laškem trgu se do 1. aprila 1894 s prostim stanovanjem in letno plačo 480 gld. oddaje.

Zahteva se zmožnost slovenskega in nemškega jezika. Prošnje se naj predložijo do 15. sušca t. l.

Občina Sv. Krištof, dne 7. sušca 1894.

Župan: Simončič.

Wilhelm-ov

antiartritični antirevmatični
kričistilni čaj

od

Franca Wilhelm
lekarja

v Neunkirchen na Spod. Avstrijskem
se dobri v vseh lekarnah 4-5
za ceno 1 fl. av. v. zavitek.

Glasovir

popolnoma dober, šest in pol oktave širok, je na prodaj. Cena mu je 50 gld.

Gregor Kerpač, 2-3
organist pri Sv. Martinu ob Slov. Gradcu.

OZNANILLO.

Od 12. do 17. marca 1894 oddajo se iz deželnih trsnic v Pišecah, pol. okraja Brežice, vinogradnikom političnega okraja Brežkega in Celjskega, in iz deželnih trsnic na Borlu, političnega okraja Ptujskoga, vinogradnikom političnega okraja Ptujskoga in Ljutomerskega amerikanske trte in sicer tisoč komadov reznik za 3 gld., korenik za 10 gld. in požlahtnjene trte za 80 gld.

Trte oddajo se le v take kraje, o katerih se je uradno izreklo, da so po trtni uši okuženi; dotično potrdilo občinskega urada morajo kupeci predlagati deželnim uradnikom. Zneski za trte naj se plačajo dotičnim deželnim osebam, kadar se trte izročijo. Koliko trt se zamore vsakemu kupecu oddati, bodo deželni uradniki za vsak slučaj posebej odločili.

Prevažanje trte iz Pišec in Borla v druge občine se le takrat dovoli, ako so trte v zabojih ali v platnu skrbno zavarovane.

Gradec, meseca februarija 1894.

Od štaj. dež. odbora.